

СТРУКТУРА ГОТОВОСТІ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ

Драчук Андрій¹, Ковінько Михайло², Романенко Віктор¹, Чернишенко Тамара¹, Свірщук Наталія¹

¹Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

²Комуніальний заклад вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Анотація:

Актуальність Питання здоров'я і здоров'язбереження належать до пріоритетних завдань суспільного розвитку, обумовлюють актуальність теоретичної і практичної їх розробки, необхідність розгортання відповідних наукових досліджень, напрацювання методичних і організаційних підходів до збереження здоров'я, його формування і розвитку. **Мета** розробка структури готовності вчителя фізичної культури до формування здоров'язбережувальної компетентності учнів. **Методи дослідження:** системний аналіз; вивчення, аналіз, узагальнення та систематизація даних наукової та науково-методичної літератури. **Результати роботи:** на підставі дослідження сучасних підходів до вивчення професійної діяльності вчителя фізичної культури нами було сформульовано визначення та розроблено структуру готовності вчителя фізичної культури до формування здоров'язбережувальної компетентності учнів як інтегральну якість особистості, яка базується на визнанні здоров'я однією з базових цінностей суспільства та охоплює систему цінностей, мотивів здоров'язбережувальної діяльності, якості особистості, знання і уміння фахівця, які дозволяють йому мобілізуватися на цю діяльність і виконувати її на необхідному рівні.

Ключові слова:

здоров'язбереження, здоров'язбережувальна компетентність, готовність учителя фізичної культури до формування здоров'язбережувальної компетентності учнів.

Structure of physical education teacher's readiness to formation of health and preservation competence

*Драчук Андрей,
Ковинько Михаил,
Романенко Виктор,
Чернышенко Тамара,
Свирщук Наталья*

Significance. Health and health issues are among the priority tasks of social development and determine the relevance of their theoretical and practical development, the necessity to develop relevant research, consideration of methodological and organizational approaches to health, its formation and development. **The purpose is** to develop a structure of readiness of a teacher of physical education to form health-preserving competence of students. **Research methods:** system analysis, study, analysis, generalization and systematization of data of scientific and scientific-methodical literature. **Results:** on the basis of the research of modern approaches to studying of the professional activity of a teacher of physical education we have formulated definition and developed the structure of readiness of a teacher of physical education to formation of health-preserving competence of pupils as integral quality of the person. It is based on the recognition of health as one of the basic values of society. It includes the system of values, motives of health activities, personal qualities, knowledge and skills of the specialist, which allow him to mobilize for this activity and perform it at the required level.

Key words:

health preservation, health-preserving competence, readiness of a teacher of physical education to form students' health-preserving competence.

Структура готовности учителей физической культуры к формированию здоровьесберегающей компетентности учащихся

*Drachuk Andrii,
Kovinko Mykhailo,
Romanenko Viktor,
Chernyshenko Tamara,
Svirshchuk Nataliia*

Актуальность Вопросы здоровья и здоровьесбережения принадлежат к пріоритетным задачам общественного развития, обуславливают актуальность теоретической и практической их разработки, необходимость развертывания соответствующих научных исследований, наработки методических и организационных подходов к сохранению здоровья, его формирования и развития. **Цель** разработка структуры готовности учителя физической культуры к формированию здоровьесохраняющей компетентности учащихся. **Методы исследования:** системный анализ; изучение, анализ, обобщение и систематизация данных научной и научно-методической литературы. **Результаты работы:** на основании исследования современных подходов к изучению профессиональной деятельности учителя физической культуры нами было сформулировано определение и разработана структура готовности учителя физической культуры к формированию здоровьесохраняющей компетентности учащихся как интегральное качество личности, которая базируется на признании здоровья одной из базовых ценностей общества и охватывает систему ценностей, мотивов здоровьесохраняющей деятельности, качества личности, знания и умения специалиста, которые позволяют ему мобилизоваться на эту деятельность и выполнять ее на необходимом уровне.

Ключевые слова:

здоровьесохранение, здоровьесохраняющая компетентность, готовность учителя физической культуры к формированию здоровьесохраняющей компетентности учащихся.

Постановка проблеми, аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання здоров'я і здоров'язбереження відносяться до пріоритетних завдань

суспільного розвитку, обумовлюють актуальність теоретичної і практичної їх розробки, необхідність розгортання відповідних наукових досліджень, напрацювання методичних і організаційних підходів до збереження здоров'я, його формування і розвитку.

Проблеми здоров'я та формування здоров'язбережувальної компетентності учнів, умови їх оптимізації стали предметом досліджень філософів, медиків, психологів, педагогів.

Теоретико-методологічні основи реалізації проблеми формування здорового способу життя сформульовані у працях А.Здравомислова, Л. Сущенко, медичний аспект даної проблеми розкритий у працях М. Амосова, М. Муравова, Г.Апанасенка, В. Язловецького, психолого-педагогічні аспекти формування здорового способу життя досліджувала Т. Круцевич, засоби фізичного виховання як фактор здоров'язбереження досліджували Л. Волков, О. Дубогай і ін.

Аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури з проблем здоров'язбереження дає підстави стверджувати, що ефективність педагогічної діяльності у сфері збереження і зміцнення здоров'я школярів головним чином залежить від рівня відповідної підготовки вчителів фізичної культури. Саме вона має вирішальний вплив на формування готовності вчителів фізичної культури до формування здоров'язбережувальної компетентності учнів і використання у навчально-виховному процесі здоров'язбережувальних технологій.

Метою дослідження є розробка структури готовності вчителя фізичної культури до формування здоров'язбережувальної компетентності учнів.

Методи дослідження: системний аналіз; вивчення, аналіз, узагальнення та систематизація даних наукової та науково-методичної літератури.

Результати дослідження та їх обговорення. Формування здоров'язбережувальної компетентності особистості починається з моменту народження людини і продовжується все її життя. На рівень її розвитку впливає безліч факторів: сім'я, колектив, засоби масової інформації. Значну роль у цьому відіграють навчально-виховні заклади. Виховання відповідного ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, формування потреби у пізнанні самого себе, самовдосконаленні фізичних, психічних і розумових здібностей є безпосереднім завданням загальноосвітньої школи і відповідальність за успішність процесу формування здоров'язбережувальної компетентності лягає перш за все на вчителя фізичної культури [4]. При цьому у вчителя фізичної культури також має бути сформована здоров'язбережувальна компетентність, яка має свої особливості. Перш за все, вона має забезпечувати організацію здорового способу життя самого вчителя фізичної культури у фізичній, соціальній, психічній і духовній сферах. Крім того, сприяти впровадженню здоров'язбережувальної функції у розвиток учнів. Це реалізується через створення необхідних умов для нормальної життєдіяльності школярів, оптимального функціонування їх фізіологічних процесів при оволодінні уміннями і навичками здоров'язбереження. Велике значення при цьому мають належний повітряний і температурний режим,

достатнє освітлення, зміна різних видів навчальної діяльності, відповідність меблів індивідуальним особливостям учнів і ін. [13].

У свою чергу Г. Мешко виходить із розуміння здоров'язбережувальної компетентності вчителя фізичної культури як сукупності внутрішніх, потенційних, прихованих психологічних новоутворень (знання, уявлення, програми дій, уміння, системи цінностей і ставлень) щодо збереження і зміцнення свого професійного здоров'я, здоров'я учнів, гармонізації внутрішнього світу [9].

Провідними педагогічними принципами здоров'язбережувальної діяльності є системність, комплексність, врахування вікових, статевих і індивідуальних особливостей учнів, наступність, варіативність і гуманізм, діалектична єдність навчання і здоров'я, раціональне поєднання розумового і фізичного навантаження. Формування готовності вчителя фізичної культури до здоров'язбережувальної діяльності – складний і тривалий процес, який здійснюється як у процесі навчання майбутнього вчителя, так і у системі післядипломної освіти [3]. Відповідно, здоров'язбережувальна компетентність вчителя фізичної культури, перш за все, є комплексом знань і уявлень про позитивні і негативні зміни у стані власного здоров'я і здоров'я оточуючих, уміння складати програму збереження свого здоров'я і дієву програму збереження здоров'я учнів в умовах навчально виховного процесу школи.

Одним з головних завдань розвитку компетентності працівників освіти у сфері здоров'я є формування культуроцентричної, соціальної, психолого-педагогічної установки на зростаючу роль відповідальності вчителя фізичної культури за здоров'я всіх учасників освітнього процесу [3]. Як підкреслюють О. Іонова і Ю. Лук'янова, вчитель фізичної культури має планувати свою діяльність з урахуванням пріоритетів збереження і зміцнення здоров'я кожного з учасників педагогічного процесу [8]. Крім знання свого предмету, вчитель фізичної культури повинен мати специфічні психолого-педагогічні знання, володіти вміннями і навичками, які дозволяють гнучко, з урахуванням реальних індивідуальних особливостей учнів вибирати методичні прийоми, засоби; оцінювати ефективність педагогічної діяльності у сфері здоров'язбереження.

Вчитель фізичної культури повинен володіти вміннями створювати здоров'язбережувальне освітнє середовище, засобами організації діяльності з профілактики здоров'я і здоров'язбереження учнів, здоров'язбережувальними технологіями фізичного виховання, уміти досліджувати ефективність освітнього процесу з питань здоров'язбереження [14].

Інакше кажучи, вчитель фізичної культури має бути готовий до формування здоров'язбережувальної компетентності учнів. Підготовка і становлення фахівців різних сфер професійної діяльності передбачає активне дослідження категорії готовності у зв'язку із співвіднесенням її з процесом підготовки спеціаліста [12]. При цьому формування готовності вчителя фізичної культури визначається як процес вироблення моделі майбутньої професійної діяльності у залежності від отриманих у ході відповідної підготовки знань, умінь, навичок та набутого рівня компетентності. Тому

готовність у даному випадку визначається як загальна характеристика розвитку, навчання і виховання особистості у сфері освіти у відповідності із соціальним замовленням; як характеристика результативності процесу професійної підготовки фахівців для різних сфер знань. У контексті визначення структури готовності вчителя фізичної культури до розвитку здоров'язбережувальної компетентності учнів важливе значення мають напрацювання В. Бобрицької, яка визначає такі її компоненти: когнітивний, поведінково-діяльнісний, професійно-технологічний та мотиваційний [2]. Зазначимо, що необхідність достатньої сформованості кожного з них не викликає сумнівів, адже результативність здоров'язбережувальної діяльності вчителя фізичної культури залежить від: наявності стійких мотивацій до збереження і зміцнення здоров'я молодого покоління (мотиваційний компонент); розширення педагогічних та спеціальних знань у сфері здоров'язбереження учнів (когнітивний компонент); розширення педагогічних знань у сфері здоров'язбереження учнів, оволодіння прийомами і способами здоров'язбережувальної діяльності (поведінково-діяльнісний компонент); формування практичних умінь і навичок реалізації здоров'язбережувального педагогічного процесу (професійно-технологічний компонент) [1]. У свою чергу, деякі фахівці під готовністю вчителя фізичної культури до формування здоров'язбережувальної компетентності учнів розуміють інтегральну якість особистості, яка базується на визнанні здоров'я однією з базових цінностей суспільства, яка охоплює систему мотивів здоров'язбережувальної діяльності, якості особистості, знання та уміння, які дозволяють їй мобілізуватися на дану діяльність [11]. До основних компонентів готовності вчителя фізичної культури щодо формування здоров'язбережувальної компетентності учнів вони відносять: аксіологічний компонент, когнітивний, діяльнісний і управлінський.

Готовність вчителя фізичної культури до формування здоров'язбережувальної компетентності учнів розглядається нами з позицій системного підходу, тобто загальнонаукового принципу вивчення педагогічних явищ, а саме як системну якість, підсистему професійної підготовки, яка виступає системою більш загального порядку. Системний підхід дозволяє здійснити управління поетапним процесом формування здоров'язбережувальної компетентності учнів. Виділені структурні компоненти утворюють органічну єдність при якій систематизуючим фактором виступає професійно-особистісна готовність до майбутньої здоров'язбережувальної діяльності [6, 10].

На підставі викладеного вище нами розроблено структуру готовності вчителя фізичної культури до формування здоров'язбережувальної компетентності учнів, яка складається із аксіологічного, когнітивного, діяльнісного (операційного) і особистісного компонентів. Зупинимось детальніше на характеристиці кожного з них.

Аксіологічний компонент охоплює ціннісні орієнтації, мотиви, потреби вчителя фізичної культури, які визначають успішне здійснення ним професійної діяльності. Характеризує рівень сформованості потреб і ціннісних

орієнтацій учителя, спрямованих на збереження та зміцнення здоров'я власного та учнів; їх бажання реалізувати здоров'язбережувальну компетентність у своїй життєдіяльності, використовувати її основні елементи у професійній діяльності. Він являє собою сукупність соціальних, психологічних і педагогічних цінностей здоров'я. Суттю аксіологічного компоненту є ціннісна установка вчителя фізичної культури на рівні можливості для кожного учня реалізувати себе у здоров'язбережувальній діяльності і здоров'язбережувальному способі життя. В основу даного компонента покладено особисту установку вчителя на здобуття і реалізацію знань, умінь, навичок здорового способу життя у процесі професійної діяльності і повсякденної життєдіяльності [5]. Він характеризується високим рівнем позитивної мотивації до здорового способу життя (у структурі цінностей здоров'я посідає 1-2 місця), а також наявністю особистісних якостей, які дозволяють активно вести здоров'язбережувальну діяльність. До них належать: уміння керувати собою, своїми емоціями і поведінкою; інтерес до здорового способу життя; фізична активність; повна відмова від шкідливих звичок, рефлексія на рівні саморегуляції [7].

Когнітивний компонент передбачає володіння вчителем фізичної культури знаннями та вміннями необхідними для розвитку та формування здоров'язбережувальної компетентності учнів. Зокрема, особливе значення має володіння вчителем фізичної культури інформацією про вікові, анатомо-фізіологічні і психолого-педагогічні особливості особистості в нормі і патології; знання факторів, які негативно впливають на здоров'я учнів, технологій їх можливого попередження та нейтралізації. Крім того, учителю фізичної культури необхідні знання методики розвитку здоров'язбережувальної компетентності учнів, сучасних технологій здоров'язбереження в умовах синергетики освітнього процесу; фундаментальні, загальнопедагогічні і культурологічні знання про систему оздоровчої діяльності учнів. Когнітивний компонент охоплює цілий комплекс професійних, методичних, валеологічних знань, потрібних учителю для розвитку компетентності здоров'язбереження в учнів, зокрема, знань основних положень, теорій, закономірностей з проблем здоров'язбереження; термінології з основ здоров'язбереження; науково-методичних, валеологічних, екологічних концепцій; вимог до формування теоретичних знань з основ здоров'я; правил техніки безпеки для збереження життя дітей; особливостей використання новітніх технологій навчання у процесі формування здоров'язбережувальної компетентності в учнів; шляхів вдосконалення власної професійної компетентності у контексті здоров'язбереження.

Діяльнісний (операційний) компонент охоплює відповідні уміння і навички, які сприяють розвитку здоров'язбережувальної компетентності учнів: спеціальні уміння і навички (позитивно ставитися до власного здоров'я та турбуватися про нього; володіти сучасними доступними способами діагностики рівня здоров'я, фізичного і психічного розвитку організму; способами фізичного самовдосконалення, емоційної саморегуляції,

самопідтримки здоров'я; уміннями і навичками здорового способу життя у сфері особистої гігієни, харчування, забезпечення особистої безпеки життя і життя своїх вихованців, профілактики захворювань і надання першої медичної допомоги, проектування індивідуального досвіду здоров'язбереження учнів, уміння вести пропаганду здорового способу життя серед учнів та батьків і ін.), а також загальнопедагогічні і професійні уміння і навички (аналітичні, проектувальні, конструктивні, організаційні і ін.), необхідних педагогу для розвитку в учнів компетентності здоров'язбереження.

Спираючись на дослідження Н. Кузьміної, можна виділити п'ять основних груп умінь (виходячи із загальної структури педагогічної діяльності): гностичні, проектувальні, конструктивні, комунікативні, організаційні. Крім того, вважаємо, що для вчителя фізичної культури у процесі формування здоров'язбережувальної компетентності учнів великого значення набувають методичні уміння [8].

Гностичний блок передбачає вивчення та аналіз наукової літератури з проблем оздоровчої фізичної культури, здоров'язбереження; визначення наукових підходів до вивчення цієї проблеми; підбір та аналіз науково-методичних, валеологічних закономірностей, теорій, принципів, ідей, гіпотез; аналіз, синтез, узагальнення і використання матеріалів з проблем збереження здоров'я у своїй діяльності.

Блок проектувальних умінь охоплює здатність вчителя фізичної культури конкретизувати цілі навчання і виховання з проблем здоров'язбереження. Уміння здійснювати перспективне планування стратегічних, тактичних і оперативних задач і шляхів їх вирішення; визначати способи поетапної реалізації цілей, планувати і передбачати результати, яких потрібно досягти учням після закінчення виконання завдань з розвитку здоров'язбережувальної компетентності.

Конструктивні уміння вчителя фізичної культури проявляються у здатності будувати процес оволодіння життєвими навичками, базуючись на провідних принципах навчання; відбирати зміст, прийоми, методи і відповідне обладнання для проведення заняття і реалізації поставлених завдань формування здоров'язбережувальної компетентності; визначати ефективні способи досягнення мети, використовувати іноваційні методи і форми навчання з проблем здоров'язбереження; впроваджувати ідеї і технології іноваційного досвіду, прийоми роботи педагогів-новаторів і шляхи реалізації їх ідей на практиці.

Комунікативні уміння в роботі з розвитку здоров'язбережувальної компетентності учнів спрямовані на здатність учителя встановлювати доцільні взаємовідносини з учнями. Це здатність керувати своїми емоціями, поведінкою під час спілкування з учнями, адекватне сприйняття і розуміння учнів; здатність володіти способами доцільної поведінки у міжособистісному спілкуванні; здатність налагоджувати спілкування учнів на принципах взаємоповаги і толерантного ставлення; здатність стимулювати і розвивати в учнів інтерес до різних форм здоров'язбереження.

Блок організаційних умінь охоплює здатність учителя фізичної культури організувати процес оволодіння учнями життєвими навичками як педагогічну взаємодію; допомагати учням так організувати свою життєдіяльність, щоб вона сприяла збереженню їх здоров'я. Здатність стимулювати творчий підхід учнів до навчання, самоосвіти, фізичного і психічного самовдосконалення. Організувати власну авторську школу з проблем здоров'язбереження. Стимулювати накопичення учнями позитивних навичок поведінки, відповідальності, ініціативи, активності у збереженні власного здоров'я. Навчати учнів способам здоров'язбережувальної діяльності. Стимулювати учнів до усвідомлення цінності життя і здоров'я, значимості здорового способу життя і фізичної культури.

Методичні уміння вчителя фізичної культури, який готується до розвитку здоров'язбережувальної компетентності учнів, передбачають відповідний рівень володіння методикою ефективного використання навчально-матеріальної бази та нових інформаційних технологій на уроках фізичної культури для визначення кількості і якості здоров'я учнів, здатність розвивати у них пізнавальний інтерес до знань про здоров'я; володіти методикою навчання здоров'язбережувальним технологіям на основі розвитку здоров'язбережувальної та життєвої компетентностей.

Особистісний компонент готовності передбачає розвиток таких якостей особистості вчителя фізичної культури, які допоможуть йому у майбутньому успішно розвивати здоров'язбережувальну компетентність учнів. Так, зокрема, важливе місце посідає педагогічна спрямованість на ведення здорового способу життя та формування його у вихованців; позитивне ставлення до роботи з дітьми, які мають обмежені можливості здоров'я, адекватне сприйняття їх проблем і пошук шляхів їх вирішення

Крім того, вчитель фізичної культури повинен легко засвоювати нові знання з проблем здоров'язбереження, бути готовим до навчання і професійно-особистісного розвитку; не мати шкідливих звичок, бути переконаним у необхідності ведення здорового способу життя; готовим пропагувати заняття фізичною культурою і спортом, активний відпочинок на власному прикладі; цінувати власне здоров'я, слідкувати за його станом, регулярно оздоровлюватися; займатися фізичною культурою.

Висновок. Таким чином, на підставі дослідження сучасних підходів до вивчення професійної діяльності вчителя фізичної культури нами було сформульовано визначення та розроблено структуру готовності вчителя фізичної культури до формування здоров'язбережувальної компетентності учнів як інтегральну якість особистості, яка базується на визнанні здоров'я однією з базових цінностей суспільства та охоплює систему цінностей, мотивів здоров'язбережувальної діяльності, якості особистості, знання і уміння фахівця, які дозволяють йому мобілізуватися на цю діяльність і виконувати її на необхідному рівні.

Перспективи подальших досліджень полягатимуть у більш детальному та глибокому розкритті компонентів готовності учителя фізичної культури до формування здоров'язбережувальної компетентності учнів.

Список літературних джерел

1. Беседа НА. Підвищення готовності вчителів загальноосвітньої школи до застосування здоров'язберезувальних технологій // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2010. № 1(3) 364. 363-369 с.
2. Бобрицька ВІ. Формування здорового способу життя у майбутніх учителів: монографія / Бобрицька ВІ. – Полтава: ТОВ «Поліграфічний центр «Скайтек», 2006. 432 с.
3. Василевская ЕА. Профессиональное здоровье педагога как фактор совершенствования здоровьесберегающей образовательной среды // Вектор науки ТГУ. № 1(15). 2011. 375-378 с.
4. Воронін ДС. Формування здоров'язберігаючої компетентності студентів вищих навчальних закладів засобами фізичного виховання // Дмитро Євгенович Воронін: дис. канд. пед. наук: спеціальність 13.00.07 – теорія і методика виховання. – Херсон, 2006. 199 с.
5. Гавриш ІВ. Теоретико-методологічні основи формування готовності майбутніх учителів до інноваційної професійної діяльності. 13.00.04. автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук. – Луганськ, 2006. 44 с.
6. Гамаюнова АН. Критерии и показатели уровня сформированности компетенции здоровьесбережения у будущих дефектологов // Международный журнал экспериментального образования : научный журнал: [Интернет] Доступно: http://www.rae.ru/meo/?section=content&op=show_article&article_id=3089
7. Іонова ОМ, Лукьянова ЮС. Здоров'язбереження особистості як психолого-педагогічна проблема: [Интернет]. Доступно: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ppmb/texts/2009-01/09iomppp.pdf
8. Кузьміна НВ. Здібності, обдарованість, талант учителя / Кузьміна НВ // Педагогічна творчість і майстерність: хрестоматія / [укл. Гузій НВ.]. К.: ІЗМН, 2000. 3 с.
9. Мешко ГМ. Формування компетентності здоров'язбереження у майбутніх педагогів // Професійні компетенції та компетентності вчителя: матеріали регіонального науково-практичного семінару). – Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім.В.Гнатюка, 2006. 17-21 с.
10. Москалева АС. Модель процесса формирования готовности к

References

1. Beseda NA. Increasing the readiness of secondary school teachers to use health technologies // Pedagogical Sciences: theory, history, innovative technologies. 2010. №1 (3) 364. 363-369 p.
2. Bobrytska VI. Formation of a healthy lifestyle of future teachers: monograph / Bobrytska VI. – Poltava: LLC “Printing center “Skyteck”, 2006. – 432 p.
3. Vasylevska EA. Professional health of a teacher as a factor to improve a health-preserving educational environment // Science Vector TGU. № 1(15). 2011. 375-378 p.
4. Voronin DE. Formation of health-preserving competence of students of higher educational institutions by means of physical education // Voronin DE: thesis: specialty 13.00.07 - theory and methodology of education. – Kherson, 2006. – 199 p.
5. Gavrysh IV. Theoretical and methodological bases of formation of readiness of future teachers for innovative professional activity. 13.00.04. author's abstract. – Lugansk, 2006. 44 p.
6. Gamaunova AN. Criteria and indicators of the level of formation of health care competence in future defectologists // International Journal of Experimental Education: scientific journal [Internet]. Available from: http://www.rae.ru/meo/?section=content&op=show_article&article_id=3089
7. Ionova OM, Lykianova YuS. Individual health as a psychological and pedagogical problem [Internet]. Available from: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ppmb/texts/2009-01/09iomppp.pdf
8. Kusmina NV. Abilities, talents, talent of the teacher / Kusmina NV. // Pedagogical creativity and skill: chrestomathy / [redactor Gysii NV]. – K.: ISMHN, 2000. 3 p.
9. Meshko GM. Formation of health care competence in future teachers // Professional competencies and teacher competencies: materials of the regional scientific-practical seminar. – Ternopil: PC TNPU named after Gnatuk V; 2006. 17-21 p.
10. Moskaleva AS. Model of the process of formation of readiness for health-preserving activity in future social educators // Scientific research in education: Supplement to the journal “Professional Education. Capital”. № 4. 2010. 43-49 p.
11. About approaches to the study of the structure of professional pedagogical activity / redactor. Kusmina NV. L.: LSU, 1972. – 182 p.

здоровьесберегаючої діяльності у майбутніх соціальних педагогів // «Научные исследования в образовании»: Приложение к журналу «Профессиональное образование. Столица». № 4. 2010. 43-49 с.

11. О подходах к исследованию структуры профессионально-педагогической деятельности / Под ред. Кузьминой НВ. Л.: ЛГУ, 1972. 182 с.

12. Орешкина ИР. Проблема формирования у детей опыта ведения здорового образа жизни // Вектор науки ТГУ. 2012. №4 (11). 213-216 с.

13. Сидоренко ВВ. Шляхи удосконалення професійної компетентності педагога-психолога в умовах особистісно зорієнтованого навчання, курс лекцій: [Інтернет]. Доступно: www.osvita.donetsk.ua/Sait_moy/psihologi/lekci/pofis/.../lekciya.doc

14. Югова ЕА. Анализ структуры и содержания здоровьесберегающей компетенции студентов педагогического вуза. [Інтернет]. Доступно: http://www.rsvpu.ru/filedirectory/3468/yugova_analiz_struktur.pdf

12. Oreshkina IR. The problem of formation of children's experience of healthy lifestyle // Science Vector TGU. 2012. №4 (11). 213-216 p.

13. Sidorenko VV. Ways to improve the professional competence of a teacher-psychologist in terms of personality-oriented learning: a course of lectures [Internet]. Available from: www.osvita.donetsk.ua/Sait_moy/psihologi/lekci/pofis/.../lekciya.doc

14. Yugova EA. Analysis of the structure and content of health-preserving competence of students of a pedagogical university [Internet]. Available from: http://www.rsvpu.ru/filedirectory/3468/yugova_analiz_struktur.pdf

DOI: 10.31652/2071-5285-2021-11(30)-46-54

Відомості про авторів:

Драчук А. І.; orcid.org/0000-0003-2389-7589; drachukandri@gmail.com; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, вул. Острозького 32, Вінниця, 21000, Україна.

Ковінько М. С.; orcid.org/0000-0002-7837-3945; Kovmi1978@ukr.net; Комунальний заклад вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», вул. Нагірна, 13, Вінниця, 21000, Україна.

Романенко В. В.; orcid.org/0000-0002-0903-072x; romanenko.viktor62@gmail.com; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, вул. Острозького 32, Вінниця, 21000, Україна.

Чернищенко Т. М.; orcid.org/0000-0001-9689-5758; tamarra2803@gmail.com; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, вул. Острозького 32, Вінниця, 21000, Україна.

Свірищук Н. С.; orcid.org/0000-0001-6997-1778; razumashka83@bigmir.net; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, вул. Острозького 32, Вінниця, 21000, Україна.